

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/78/2017
Identifikačné číslo spisu:	1313205215
Dátum vydania rozhodnutia:	08.06.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Emil Franciscy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1313205215.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne JUDr. Olgy Konštekovej, so sídlom v Bratislave, Prievozská č. 4B, správkyne konkurznej podstaty obchodnej spoločnosti Food Court, s.r.o. v likvidácii, so sídlom v Bratislave, Haburská č. 49/A, IČO: 46289721, proti žalovanému Ing. Y. F., bývajúcemu v I., zastúpenému Mgr. Miroslavou Antlovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Ľlová č. 11, o zaplatenie 223 541,36 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 44 C 140/2013, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 12. mája 2016 sp. zn. 10 Co 161/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 10. novembra 2014 č.k. 44 C/140/2013-416 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala, aby žalovanému bola uložená povinnosť zaplatiť 223 541,36 € s príslušenstvom. Súd prvej inštancie vychádzal z toho, že 20. októbra 2011 boli v zmysle § 524 Občianskeho zákonníka uzatvorené dve zmluvy o postúpení pohľadávky, pričom prvou zmluvou obchodná spoločnosť Massar & Rey, s.r.o. (ako postupca) postúpila spoločnosti Food Court s.r.o. (ako postupníkovi) pohľadávku vo výške 31 782,70 €; druhou zmluvou tých istých subjektov bola postúpená pohľadávka vo výške 191 758,66 €. Výsledkami vykonaného dokazovania mal preukázané, že v zmluve o nájme uzavretej 22. septembra 2008 sa žalovaný so spoločnosťou Massar & Rey, s.r.o. dohodli, že práva a povinnosti tvoriace obsah ich zmluvného vzťahu môžu byť postúpené na tretiu osobu iba so súhlasom žalovaného. Obchodná spoločnosť Massar & Rey, s.r.o. to ale nerešpektovala, preto sú obe zmluvy o postúpení pohľadávky absolútne neplatné (§ 39 v spojení s § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Neplatné právne úkony nemali žiadne účinky, preto na ich základe ani nedošlo k postúpeniu pohľadávok na obchodnú spoločnosť Food Court s.r.o. Súd prvej inštancie preto žalobu podanú subjektom, ktorý nie je aktívne legitimovaný, zamietol ako neopodstatnenú. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

2. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 12. mája 2016 sp. zn. 10 Co 161/2015 napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.). Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so správnym právnym záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého žalobu podal subjekt, ktorý v danom právnom vzťahu nie je nositeľom práva, o ktoré v konaní ide - nemá preto aktívnu vecnú legitimáciu. Aj podľa právneho názoru odvolacieho súdu sú obe zmluvy o postúpení pohľadávky neplatné, lebo obchodná spoločnosť Massar & Rey, s.r.o. - vzhľadom na obsah nájomnej zmluvy z 22. septembra 2008 - nebola oprávnená bez súhlasu žalovaného postúpiť tretej osobe žiadne práva a povinnosti. Je síce pravdou, že podľa § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka môže veriteľ postúpiť svoju pohľadávku inému aj bez súhlasu dlžníka, v zmysle § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka ale nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo dohode s dlžníkom. A práve takej dohode odporovalo postúpenie predmetných pohľadávok. Súd prvej inštancie teda v danom prípade dospel k správne záveru, že obe zmluvy o postúpení pohľadávok sú absolútne neplatné. Dôvod, ktorý založil nedostatok aktívnej vecnej legitimácie žalujúcej strany považoval odvolací súd za tak závažný (presvedčivý), že so zreteľom naň by bolo v rozpore so zásadou hospodárnosti konania nariaďovať ďalšie, žalobkyňou navrhované znalecké dokazovanie a uskutočňovať výsluch ňou navrhnutých svedkov.

3. Žalobkyňa podala 5. augusta 2016 proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z toho, že jej bolo znemožnené uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces [§ 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)]. Súdom tiež vytkla, že vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci, v dôsledku čoho zamietli jej žalobu bez meritórneho posúdenia, nevykonali dokazovanie navrhovanými dôkazmi a upreli jej možnosť preukázať oprávnenosť žalobou uplatneného nároku. Podľa presvedčenia dovolateľky sú rozhodnutia súdov založené na nesprávnom závere, že v danom prípade nie je aktívne legitimovaná z dôvodu, že obe zmluvy o postúpení pohľadávok sú neplatné. Záväzok obchodnej spoločnosti Massar & Rey, s.r.o. nepostúpiť pohľadávky tretej osobe zanikol ešte pred uzatvorením zmlúv o postúpení pohľadávok, lebo zanikol právny vzťah (nájom), ktorého sa tento záväzok týkal. V ďalšom dovolateľka uviedla, že pre potreby posúdenia aktívnej vecnej legitimácie žalujúcej strany je v tomto spore potrebné rozobrať a správne vyložiť ustanovenie dohody obmedzujúcej postúpenie pohľadávky a jasne definovať rozsah slovného spojenia „práva a povinnosti“ s tým, že spojka „a“ vždy určuje, že musí ísť o kumulatívne naplnenie všetkých podmienok. V danom prípade predmetné ustanovenie upravuje len prípad, v ktorom pôjde o kumulatívny prevod tak práv, ako aj povinností; pokiaľ by absentovala ktorákoľvek z týchto dvoch zložiek vykladaného slovného spojenia, nevzťahovala by sa na takýto prípad úprava v zmysle § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka. K takémuto kumulatívne splneniu predpokladov ale v danom prípade nedošlo. Súd napriek tomu vykládali predmetné ustanovenie zmluvy „extrémne extenzívne“ tak, že k postúpeniu pohľadávok bez súhlasu žalovaného nemohlo dôjsť. V dôsledku tohto nesprávneho právneho názoru súdov, ktorý sa jednoznačne priechil zákonu, došlo k znemožneniu výkonu významných procesných oprávnení žalujúcej strany (práva navrhovať, označovať a predkladať dôkazy za účelom preukázania svojich tvrdení) a tiež k následnému, procesne nesprávne rozhodnutiu súdov (meritórne rozhodnutiu bez vykonania navrhnutých dôkazov). Tým, že súdy rozhodli bez náležitého vykonania dokazovania a vychádzali výlučne z tvrdení žalovaného, porušili zásadu rovnosti účastníkov civilného sporového konania. I keď žalobkyňa na tieto okolnosti poukazovala už v odvolaní, odvolací súd sa jej námietkami „v podstate nezaoberal, pričom nedošlo z jeho strany k odstráneniu procesných pochybení súdu prvej inštancie, ktoré mali za následok porušenie procesných noriem civilného konania a zároveň aj porušenie práva na spravodlivý proces“. Z týchto dôvodov žalobkyňa žiadala rozsudok odvolacieho súdu zrušiť, spolu s ním zrušiť tiež rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátiť prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že žalobkyňa nebola znemožnená realizácia jej procesných oprávnení v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Z obsahu dovolania je zjavné, že žalobkyňa tvrdí procesnú vadu zmätočnosti a zároveň argumentuje nesprávnym právnym posúdením veci, teda v rozpore so zákonom kumuluje jednotlivé dovolacie dôvody podľa § 420 CSP a podľa § 421 ods. 1 CSP. Jej dovolanie je zmätočné a nevymedzujúce dovolacie dôvody spôsobom vyplývajúcim z ustanovení § 431 až § 435 CSP. Podľa právneho názoru žalovaného je napadnuté rozhodnutie vecne správne, založené na zákone

zodpovedajúcom závere o nedostatku aktívnej legitímácie žalujúcej strany. Z týchto dôvodov žalovaný navrhol dovolanie odmietnuť (resp. zamietnuť).

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 35 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)] po zistení, že dovolanie podala za účinnosti CSP v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu; dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Aj za účinnosti CSP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu [viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012 (poznámka: pokiaľ sa v ďalšom texte odkazuje v zátvorke na „Cdo“, ide o odkaz na rozhodnutie najvyššieho súdu príslušnej spisovej značky)].

7. Už v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 najvyšší súd opakovane vyjadril záver aktuálny aj v súčasnosti, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých sa môže táto výnimka uplatniť, nemožno v žiadnom prípade interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3 Cdo 319/2013, 1 Cdo 348/2013, 3 Cdo 357/2016, 3 ECdo 154/2013, 3 Cdo 208/2014). Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím) musí byť totiž vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

9. Naďalej je tiež plne opodstatnené konštatovanie, že ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03 (poznámka: pokiaľ sa v ďalšom texte uvádza v zátvorke „ÚS“, ide o rozhodnutie ústavného súdu príslušnej spisovej značky)].

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

11. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval

vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

13. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP).

14. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

15. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

16. Dovolanie žalobkyne obsahuje výhrady a námietky dvojakej povahy.

16.1. V dovolaní sa jasne a zreteľne uvádza, že jeho prípustnosť a opodstatnenosť je vyvodzovaná z § 420 písm. f/ CSP. Vady uvedenej v tomto ustanovení sa týka tá časť dovolacej argumentácie, v zmysle ktorej súdy zamietli žalobu bez meritórneho posúdenia a náležitého dokazovania (resp. dokazovania nevykonaného navrhovanými dôkazmi), porušili zásadu rovnosti procesných strán, žalujúcej strane upreli možnosť preukázať oprávnenosť žalobou uplatneného nároku a zvoleným postupom zasiahli do jej práva na spravodlivý proces, konkrétne do práva navrhovať, označovať a predkladať dôkazy za účelom preukázania tvrdení. Odvolaciemu súdu je osobitne vytknuté, že neodstránil následky pochybení súdu prvej inštancie.

16.2. Obsah dovolania v časti, v ktorej sa súdom vytýka nesprávny výklad ustanovení nájomnej zmluvy a prijatie nesprávnych záverov o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie alebo o zániku dohodou veriteľa a dlžníka založeného obmedzenia možnosti postúpiť práva a povinnosti na tretiu osobu, naznačuje, že prípustnosť dovolania je vyvodzovaná aj z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP.

17. Z ustanovení CSP, ktoré sa vzťahujú na dovolacie konanie, nevyplýva jednoznačne, či prichádza do úvahy súbežné uplatnenie prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP a (zároveň) v zmysle § 421 CSP.

18. Otázka možnosti súbežného uplatnenia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle týchto ustanovení CSP bola riešená veľkým senátom občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktorý v uznesení z 19. apríla 2017 sp. zn. 1 VCdo 2/2017 konštatoval, že: a/ kumulácia dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 420 a § 421 CSP je neprípustná, b/ ak sú v dovolaní súbežne uplatnené dôvody prípustnosti podľa oboch uvedených ustanovení, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP, c/ ak sú v dovolaní uplatnené viaceré vady zmätočnosti uvedené v § 420 písm. a/ až f/ CSP, dovolací súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste.

19. Uvedeným rozhodnutím veľkého senátu, ktoré je dostupné aj na internetovej stránke najvyššieho súdu (www.nsud.sk), sú senáty najvyššieho súdu viazané (§ 48 ods. 3 veta prvá CSP).

20. Vec prejednávajúci trojčlenný senát najvyššieho súdu, riadiac sa právnymi závermi vyjadrenými v označenom rozhodnutí veľkého senátu, skúmal prípustnosť dovolania žalobkyne len podľa ustanovenia § 420 CSP (nezaoberal sa teda prípustnosťou jej dovolania z hľadiska ustanovenia § 421 CSP). V dôsledku toho skúmal opodstatnenosť dovolacej argumentácie uvedenej v bode 16.1., nie však v bode 16.2.

21. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

21.1. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

21.2. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

21.3. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

21.4. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia (jeho odôvodnenie), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

21.5. Podľa právneho názoru veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktorý je vyjadrený v rozhodnutí sp. zn. 1 VCdo 2/2017, treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

22. Podstata dôvodu, so zreteľom na ktorý v danom spore súd prvej inštancie žalobu zamietol a odvolací súd jeho rozhodnutie potvrdil, spočíva v právnom názore, že subjekt stojaci na žalujúcej strane nie je v danom prípade aktívne legitimovaný.

22.1. Jednou z prvých otázok, ktoré rieši súd v civilnom sporovom konaní, je otázka, či ten, kto podal žalobu, je v spore aktívne legitimovaný. Vecnou legitimáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, v rámci ktorého je jedna zo strán sporu nositeľkou určitého hmotnoprávneho oprávnenia (je aktívne legitimovaná) a na druhej strane sporu spočíva určitá hmotnoprávna povinnosť (je pasívne legitimovaná).

22.2. Nedostatok vecnej legitimácie (aktívnej alebo pasívnej) vedie vždy k zamietnutiu žaloby meritórnym rozhodnutím. Žalobkyňa súdom nedôvodne vytýka, že žalobu - vzhľadom na nedostatok aktívnej vecnej legitimácie - zamietli bez meritórneho posúdenia. Súdy totiž posudzovali meritum veci, skúmali aj opodstatnenosť podanej žaloby, pričom im nemožno zazlievať, že sa prednostne zamerali na otázku, či sa súdnej ochrany domáha ten (aktívne legitimovaný) subjekt, ktorý je účastníkom daného hmotnoprávneho vzťahu.

23. Pokiaľ sudy dospeli k záveru, že na žalujúcej strane koná ten, kto nie je účastníkom hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého je vyvodzovaný žalobou uplatnený nárok (poznámka: najvyšší súd pri posudzovaní opodstatnenosti tvrdenia dovolateľky o procesnej vade zmätočnosti neskúmal, či právne závery súdov sú z tohto hľadiska správne), išlo o taký dôvod pre zamietnutie žaloby, so zreteľom na ktorý už nebolo potrebné vykonávanie ďalšieho dokazovania. Súdom preto nemožno vytýkať, že už ďalej procesne nepôsobili a neobstarávali podklady, ktoré by boli významné pre rozhodnutie v prípade, že by žalobu podal aktívne legitimovaný subjekt.

24. Ak sudy prípadne z hľadiska meritórneho rozhodli predčasne, na základe neúplných alebo nesprávnych skutkových zistení, nesprávne vyhodnotených výsledkov vykonaného dokazovania alebo ak dospeli k nesprávnym právnym záverom o nedostatku aktívnej legitimácie, spočívajú ich rozhodnutia na nesprávnom právnom posúdení. Nesprávne právne posúdenie ale nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP (viď judikát R 24/2017), lebo takáto nesprávnosť nepredstavuje procesnú vadu zmätočnosti uvedenú v tomto ustanovení.

25. Dovolaťka tvrdí, že sudy v danom prípade porušili princíp rovnosti procesných strán tým, že vychádzali iba z tvrdení žalovaného.

25.1. Strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možností uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu (článok 6 CSP).

25.2. Rovnosť pred súdom je výrazom rovnosti strán civilného sporového konania. Rovnosť pred zákonom a rovnosť pred súdom znamenajú rovnaké postavenie oboch procesných strán pri aplikácii hmotných aj procesných predpisov ktorýmkoľvek súdom voči každej strane sporu. Zásada rovnosti strán v civilnom procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o právach a povinnostiach ktorých rozhoduje civilný súd (m. m. PL. ÚS 43/95).

25.3. O tom, ako v tom ktorom prípade prebiehalo civilné sporové konanie, usudzuje dovolací súd na podklade spisu (m. m. 3 Cdo 289/2014, 3 Cdo 321/2015, 3 Cdo 888/2015, 3 Cdo 156/2016).

25.4. V danom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že sudy porušili zásadu rovnosti procesných strán. Obom poskytli rovnaké poučenie o procesných právach a povinnostiach (č.l. 304 až 309 spisu), pričom nielen z komunikácie súdov s procesnými stranami, zo zápisníc o pojednávaní zo dňa 7. apríla 2014 (č.l. 366 spisu), 26. mája 2014 (č.l. 381 spisu), 3. septembra 2014 (č.l. 392 spisu), 11. novembra 2014 (č.l. 417 spisu), ale tiež z obsahu spisu ako celku vyplýva, že súd prvej inštancie im vytvoril rovnakú možnosť vyjadriť sa k veci, k vykonanému dokazovaniu, k priebehu konania a k vyjadreniam protistrany. Z ničoho nemožno vyvodiť, že by narušil procesnú rovnosť sporových strán (že by niektorú z nich „procesne preferoval“). Vyjadrenie žalovaného k odvolaniu bolo doručené žalobkyni (č.l. 432 spisu), a tým jej bola vytvorená procesná možnosť zaujať k nemu stanovisko. Odvolací súd vec prejednal bez nariadenia pojednávania; o verejnom vyhlásení rozsudku oboznámil obe strany rovnakým spôsobom (č.l. 435 spisu) a rozsudok vyhlásil verejne v súlade so zákonom (č.l. 436 spisu).

25.5. Za prejav porušenia zásady rovnosti procesných strán civilného sporového konania nemožno považovať to, že súd mal za preukázané a pre meritórne rozhodnutie určujúce to, čo uvádzala jedna z procesných strán.

25.6. Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že žalobkyňa neopodstatnene namieta porušenie zásady rovnosti strán civilného sporového konania.

26. Pre prípad, že žalobkyňa argumentáciou, podľa ktorej odvolací súd nereagoval v celom rozsahu na obsah jej dovolania, mienila to, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný, dovolací súd uvádza, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a prípustnosť dovolania; s tým názorom sa stotožnil aj ústavný súd (porovnaj I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016).

26.1. Na základe, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „ inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2

písm. b/ O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu sa zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nedotkli podstaty a zmyslu tohto stanoviska; vzhľadom na to treba toto stanovisko považovať za aktuálne aj po uvedenom dni.

26.2. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery; medziiným uviedol dôvody, so zreteľom na ktoré dospel k záveru, že na žalujúcej strane ide o nedostatok aktívnej legítimácie. Podľa presvedčenia dovolacieho súdu má odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku zákonom vyžadované náležitosti a žalobkyňa takto neopodstatnene namieta procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

27. Pre úplnosť treba dodať, že ani založenie rozhodnutia na nesprávnych skutkových zisteniach nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

28. Z dôvodov vyššie uvedených dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné. Najvyšší súd preto jej dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

29. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

30. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.